

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda belirtilen sorularımın **Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri ERSOY** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96'nci ve 99'uncu maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Gülcan KAÇMAZ SAYYIĞI

Van Milletvekili

Urartu Kralı Menua tarafından 2 bin 750 yıl önce inşa edilen Şamran kanalı, mühendislik harikası olmasının yanında geçtiği yerlere sulama imkanı sağlayan, değirmenleri döndürerek bir ekonomik kaynak üreten önemli bir tarihi yapıdır. Gürpınar (Payızava) ilçemizden başlayıp Van Kalesi'ne ulaşan Şamran kanalı bugün var olma mücadelesi vermektedir. Özellikle 1988 yılından itibaren asbest içeren beton boruların kullanılmasıyla sıklıkla kırılmaların yaşandığı, buna bağlı olarak kaçak sulamanın yaygınlaştığı ifade edilmektedir.

Bugün Şamran kanalının birçok bölümünde kırılma, aşınma ve dağılma boyutunda tahribatlar bulunmaktadır. Aynı şekilde gerekli koruma ve bakım tedbirleri alınmadığı gibi temizlik çalışmalarının yetersizliğinden dolayı sıklıkla çöpler de birikmektedir. Şamran kanalına yönelik ilgisizlik, kanal üzerine kurulu onlarca değirmenden oluşan Kırk Değirmenler sistemini de günden güne yok etmektedir. Dolayısıyla Şamran kanalı, özgün tarihi yapısı bir yana, aktığı 50 kilometre boyunca yarattığı kültürel değerler de yok olmayla karşı karşıyadır. Bunun önüne geçmek amacıyla Şamran kanalına yönelik acil koruma eylem planının hazırlanması ve dünya mirası listesine alınması için gerekli adımların atılması gerekmektedir.

Bu bağlamda;

1 – Gürpınar'dan Van Kalesi'ne kadar uzanan tarihi Şamran kanalında yaşanan tahribat hakkında Bakanlığınızda hangi bilgiler bulunmaktadır?

2 – Van'da Şamran kanalında oluşan tahribatla ilgili bugüne kadar herhangi bir inceleme yapılmış mıdır? Yapılmışsa, yapılan çalışmaların sonuçları nelerdir?

3 – Van'da Şamran kanalının korunması amacıyla herhangi bir eylem planı var mıdır? Kanalın korunması amacıyla hangi tedbirler alınmıştır?

4 – Van’da Şamran kanalının korunması ve restore edilmesi amacıyla bugüne kadar ayrılan bütçe ne kadardır? 2026 yılı bütçesinde Van’da bulunan tarihi yapılara ayrılan ödenek ne kadardır?

5 – Van’da Şamran kanalı üzerinde bulunan Kırk Değirmenler’in bir kültür mirası olarak korunmasına ilişkin herhangi bir çalışma yürütülecek midir?

6 – Van’da Şamran kanalının dünya mirası listesine alınmasına yönelik herhangi bir adım atacak mısınız? Şamran kanalının yok olmaması için somut bir çalışmanız olacak mıdır?